

26.10.2017

MIETINTÖ

johon sisältyy päätöslauselmaesitys, joka ei liity lainsäädäntöön, esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä unionin puolesta
(12409/2016 – C8-0469/2016 – 2016/0166(NLE) – 2017/2035(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Liisa Jaakonsaari

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS, JOKA EI LIITY LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	3
KANSAINVÄLISEN KAUPAN VALIOKUNNAN LAUSUNTO	15
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	20
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	21

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS, JOKA EI LIITY LAINSÄÄDÄNTÖÖN

esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä unionin puolesta

(12409/2016 – C8-0469/2016 – 2016/0166(NLE) – 2017/2035(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon esityksen neuvoston päätökseksi (12409/2016),
- ottaa huomioon luonnoksen Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan tehostetuksi kumppanuus- ja yhteistyösopimukseksi (09452/2015),
- ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artiklan 1 kohdan ja 37 artiklan sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 91 artiklan, 100 artiklan 2 kohdan ja 207 ja 209 artiklan sekä erityisesti 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C8-0469/2016),
- ottaa huomioon, että tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus allekirjoitettiin 21. joulukuuta 2015 Astanassa silloisen komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Federica Mogherinin läsnä ollessa,
- ottaa huomioon, että tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen osia sovelletaan väliaikaisesti unionin yksinomaisen toimivallan mukaisesti 1. toukokuuta 2016 lähtien,
- ottaa huomioon, että 23. tammikuuta 1995 allekirjoitetun EU:n ja Kazakstanin kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanoa on jatkettu siitä lähtien, kun se tuli voimaan 1. heinäkuuta 1999,
- ottaa huomioon 22. marraskuuta 2012 antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin suosituksista neuvostolle, komissiolle ja Euroopan ulkosuhdehallinnolle neuvotteluista EU:n ja Kazakstanin laajemmasta kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta¹,
- ottaa huomioon aiemmat Kazakstania koskevat päätöslauselmansa, mukaan lukien 10. maaliskuuta 2016², 18. huhtikuuta 2013³ ja 15. maaliskuuta 2012⁴ antamansa päätöslauselmat sekä 17. syyskuuta 2009⁵ antamansa päätöslauselman Jevgeni Zhovtisin tapauksesta Kazakstanissa,
- ottaa huomioon 15. joulukuuta 2011 antamansa päätöslauselman EU:n Keski-Aasian strategian täytäntöönpanon nykytilasta⁶ ja 13. huhtikuuta 2016 antamansa

¹ EUVL C 419, 16.12.2015, s. 159.

² Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0083.

³ EUVL C 45, 5.2.2016, s. 85.

⁴ EUVL C 251 E, 31.8.2013, s. 93.

⁵ EUVL C 224 E, 19.8.2010, s. 30.

⁶ EUVL C 168 E, 14.6.2013, s. 91.

päätöslauselman EU:n Keski-Aasian strategian täytäntöönpanosta ja uudelleentarkastelusta¹,

- ottaa huomioon 19. tammikuuta 2017 antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman esityksestä neuvoston päätökseksi kansainvälisen tiede- ja teknologiakeskuksen toiminnan jatkamista koskevan sopimuksen tekemisestä² sekä sen, että kyseinen keskus sijaitsee Astanassa Kazakstanissa,
 - ottaa huomioon ... antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman ehdotuksesta neuvoston päätökseksi³,
 - ottaa huomioon neuvoston 22. kesäkuuta 2015 ja 19. kesäkuuta 2017 hyväksymät päätelmät EU:n Keski-Aasian strategiasta,
 - ottaa huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) ja komission yksiköiden 13. tammikuuta 2015 julkistaman neljännen edistymiskertomuksen vuonna 2007 hyväksytyyn EU:n Keski-Aasian strategian täytäntöönpanosta,
 - ottaa huomioon EU:n ja Kazakstanin vuotuiset ihmisoikeusvuoropuhelut,
 - ottaa huomioon EU:n ja Keski-Aasian eri kokoukset,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 99 artiklan 2 kohdan,
 - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön sekä kansainvälisen kaupan valiokunnan lausunnon (A8-0335/2017),
- A. katsoo, että tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen olisi johdettava osapuolten välisten poliittisten ja taloudellisten siteiden tuntuvaan syventämiseen ja lujittamiseen siten, että olemassa olevat erot ja osapuolten erityiset poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset olosuhteet otetaan huomioon ja niitä kunnioitetaan, mikä hyödyttää sekä Kazakstanin että EU:n kansalaisia;
- B. toteaa, että tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus (1 artikla) voisi lujittaa kehystä, jolla pannaan täytäntöön olennaisia, jo aiempaan kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen kuuluneita osia, kuten demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien, ja markkinatalouden periaatteiden kunnioittaminen, kunhan kaikkien lausekkeiden täytäntöönpanoon sovelletaan tiukkaa ja tehokasta selkeisiin vertailuarvoihin ja määräaikoihin perustuvaa seurantamekanismia; ottaa huomioon, että uusiin olennaisiin osiin kuuluu joukkotuhoaseiden leviämisen estäminen (11 artikla);
- C. panee merkille, että Kazakstan on ensimmäinen Keski-Aasian maa, joka on allekirjoittanut tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen EU:n kanssa; toteaa, että kun kaikki jäsenvaltiot ja Euroopan parlamentti ovat ratifioineet tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, sillä korvataan vuoden 1999 kumppanuus- ja yhteistyösopimus, ja ottaa huomioon, että sopimuksen teksti julkistettiin 15. heinäkuuta

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0121.

² Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2017)0007.

³ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(0000)0000.

2015;

- D. katsoo, että tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus sisältää laajan kirjon uusia yhteistyöaloja, jotka eivät ole ainoastaan EU:n poliittisten ja taloudellisten etujen mukaisia vaan soveltuvat myös Kazakstanin tukemiseen sen pyrkiessä seuraavaan nykyaikaistamisen vaiheeseen ja yhteistyön turvaamiseen pyrittäessä ratkaisemaan globaaleja haasteita erityisesti, kun kyse on kaikkien kansalaisten kestävästä sosiaalisesta ja taloudellisesta kehityksestä, kulttuurisen moninaisuuden säilyttämisestä, ympäristönsuojelusta ja ilmastonmuutoksen seurausten hallinnasta Pariisin sopimuksen vaatimusten mukaisesti sekä rauhanturvaamisesta ja alueellisesta yhteistyöstä;
- E. toteaa, että kahta kolmasosaa sopimuksesta on sovellettu väliaikaisesti toukokuusta 2016 lähtien;
- F. on toimivaltansa puitteissa valmis osallistumaan aktiivisesti Kazakstanin kanssa tehtävän yhteistyön kehittämiseen ja sen erityisalojen yhteistyön täydentämiseen, parlamentaariset suhteet mukaan luettuina;
- G. ottaa huomioon, että Kazakstan liittyi 1. tammikuuta 2016 Maailman kauppajärjestöön (WTO);
- H. ottaa huomioon, että Kazakstan liittyi maaliskuussa 2012 Demokratiaa oikeusteitse -komissioon (Venetsian komissio);

EU:n ja Kazakstanin suhteita ja tehostettua kumppanuus- ja yhteistyösopimusta koskevat yleiset määräykset

1. korostaa, että EU:n ja Kazakstanin poliittisten, taloudellisten ja kulttuuristen suhteiden tehostamisen on perustuttava yleismaailmallisia arvoja, erityisesti demokratiaa, oikeusvaltiota, hyvää hallintotapaa ja ihmisoikeuksien kunnioittamista koskeviin yhteisiin sitoumuksiin ja että tehostamisen pontimena olisi oltava yhteiset edut;
2. panee merkille, että Kazakstan soveltaa johdonmukaista strategiaa EU:hun lähentymiseen; korostaa, että maa edistää merkittävästi EU:n Keski-Aasian strategian täytäntöönpanoa, jota tarkastellaan perusteellisesti uudelleen vuonna 2019;
3. pitää myönteisenä, että tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus muodostaa vakaan perustan suhteiden syventämiselle; ottaa huomioon, että Kazakstan on ensimmäinen Keski-Aasian maa, jonka kanssa EU on neuvotellut ja allekirjoittanut tällaisen sopimuksen; pitää tätä uuden sukupolven sopimusta hyvänä mallina, jota voitaisiin tulevaisuudessa soveltaa myös muihin alueen maihin;
4. pitää myönteisenä, että tehostetussa kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa pyritään tehostamaan yhteistyötä ja edistämään merkittävästi EU:n ja Kazakstanin taloudellisia kytköksiä erilaisilla huolta aiheuttavilla ja yhteisen edun mukaisilla aloilla, kuten demokratia ja oikeusvaltioperiaate, ihmisoikeudet ja perusvapaudet, kestävä kehitys, ulko- ja turvallisuuspolitiikka, kauppa, oikeus, vapaus ja turvallisuus, sekä 29 muussa merkittävässä alakohtaisessa toimintapolitiikassa, joihin kuuluvat esimerkiksi taloutta ja rahoitusta koskeva yhteistyö, energia, liikenne, ympäristö ja ilmastonmuutos, työllisyys- ja sosiaaliasiat, kulttuuri, koulutus ja tutkimus; kannustaa molempia osapuolia

noudattamaan aktiivisesti sitoumuksiaan;

5. odottaa, että tehostetulla kumppanuus- ja yhteistyösopimuksella edistetään oikeusvaltioperiaatteen ja kaikkien kansalaisten demokraattisen osallistumisen vahvistamista, monipuolisempaa poliittista toimintaympäristöä, toimivampaa riippumatonta ja puolueetonta oikeuslaitosta, hallinnon avoimuuden ja vastuuvollisuuden parantamista, työlainsäädännön kohentamista ILO:n vaatimusten mukaisesti, pienten ja keskisuurten yritysten liiketoimintamahdollisuuksien lisäämistä, ympäristön kestävästä kehityksestä, vesivarojen ja muiden luonnonvarojen hallintaa, kuten energian tehokasta käyttöä, ja uusiutuvien energialähteiden kehittämistä;
6. tähdentää unionin ja Kazakstanin välisiä tehostettua kumppanuus- ja yhteistyösopimusta koskevia neuvotteluja varten 22. marraskuuta 2012 antamiensa suositusten merkitystä ja korostaa niiden olevan edelleen voimassa;
7. muistuttaa korostaneensa, että tehostetusta kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta käytävien neuvottelujen edistäminen on kytkettävä poliittisten uudistusten etenemiseen ja ihmisoikeuksien kunnioittamisessa, oikeusvaltioperiaatteen noudattamisessa, hyvässä hallinnossa ja demokratiakehityksessä saavutettuun todelliseen edistymiseen, johon Venetsian komission suositusten täytäntöönpano voisi myötävaikuttaa suotuisasti; ilmaisee vakavan huolensa siitä, että oikeudet sananvapauteen, yhdistymisvapauteen ja kokoontumisvapauteen ovat edelleen rajallisia; kehottaa maata panemaan kokonaisuudessaan täytäntöön suositukset, jotka oikeutta rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja oikeutta yhdistymisvapauteen käsittelevä YK:n erityisraportoiija antoi raportissaan vierailtuaan Kazakstanissa tammikuussa 2015;
8. korostaa, että uusien toimenpiteiden on perustuttava ”enemmällä enemmän”-periaatteeseen;
9. arvostaa sitä, että sopimuksessa otetaan esille mahdollisuus neuvotella EU:n ja Kazakstanin välinen viisumimenettelyjen helpottamista koskeva sopimus sekä mahdollisuus neuvotella sopimus, jolla säännellään palautuksia koskevia erityisvelvoitteita; korostaa, että on lisättävä erityisesti nuoriso- ja opiskelijavaihtoa, ja vaatii tässä yhteydessä laajentamaan huomattavasti Erasmus+-ohjelmaa Kazakstanin hyväksi;
10. vetoaa uudelleen neuvostoon, komissioon ja varapuheenjohtajaan / korkeaan edustajaan, jotta
 - varmistetaan, että molemmat osapuolet noudattavat tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen olennaisia osia, koska niiden sivuuttaminen johtaisi joko riitojenratkaisumekanismien käyttöönottoon (278 artikla) tai sopimuksen soveltamisen keskeyttämiseen, kun on kyse vakavasta sopimusrikkomuksesta (279 artikla);
 - kehitetään vertailukohtia ja määräaikoja tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanoa varten;
 - huolehditaan parlamentin ja EUH:n kesken kattavasta valvontamekanismista, kun tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus on tullut voimaan

kokonaisuudessaan, mukaan lukien osat, jotka mainittiin erikseen 22. marraskuuta 2012 annetussa päätöslauselmassa;

11. muistuttaa, että varapuheenjohtaja / korkea edustaja, neuvosto ja komissio soveltavat edelleen vain osittain SEUT:n 218 artiklan 10 kohtaa ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joiden mukaan parlamentin on saatava kaikki neuvotteluasiakirjat ja asiaankuuluvat tiedot välittömästi ja täysimääräisesti;
12. pyytää EU:n ja Kazakstanin parlamentaarista yhteistyövaliokuntaa päivittämään työjärjestystä, jotta väliaikaista soveltamista voidaan valvoa demokraattisesti jo voimaan tulleilla aloilla, käyttämään suositusten antamista koskevia oikeuksiaan ja valmistautumaan koko tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen valvontaan, kun se on tullut voimaan kokonaisuudessaan;

Poliittinen vuoropuhelu ja yhteistyö, demokratia, oikeusvaltioperiaate, hyvä hallintotapa ja perusvapaudet

13. vaatii, että EU asettaa johdonmukaisesti oikeusvaltioperiaatetta ja demokratiaa, perusvapauksia ja ihmisoikeuksia koskevat kysymykset Kazakstanin kanssa käymänsä poliittisen vuoropuhelun painopistealoiksi;
14. kehottaa Kazakstanin osin väkivaltaisten yhteiskunnallisten protestien perusteella maata toteuttamaan Kazakstan 2050 -ohjelmaa täytäntöön pannessaan ennakoivia ja konkreettisia toimenpiteitä poliittisia, demokraattisia ja sosiaalisia uudistuksia varten, mukaan lukien toimeenpano- ja lainsäädäntövallan selkeä erottaminen toisistaan, ja ottamaan käyttöön uusia perustuslakijärjestelmän valvontatoimia maan YK:n, Etyjin ja Euroopan neuvoston eri välineissä antamien kansainvälisten sitoumusten mukaisesti; toistaa olevansa vakuuttunut siitä, että Kazakstanin tavoitteena oleva muutos kohti intensiivisesti tieteseen keskittyvää uudenlaista kasvua ei vaikuta mahdolliselta ilman korkealaatuista koulutusta, laajan väestönosan mahdollisuuksia saada nykyaikaisia palveluja, osallistavaa sosiaalipolitiikkaa ja säänneltyjen, erityisesti taloutta koskevien, yhteiskuntasuhteiden järjestelmää; pitää myönteisenä ”100 askeleen ohjelmaa”, jolla pyritään reagoimaan kiireellisten uudistusten tarpeeseen;
15. pitää myönteisenä viimeaikaista myönteistä kehitystä perustuslakiuudistuksissa ja hallinnollisissa uudistuksissa sekä sitä, että kansalaisyhteiskunnan kuulemista varten on perustettu foorumi; on kuitenkin vakavasti huolissaan siitä, että vuonna 2015 voimaan tulleet rikoslaki ja hallintolaki rajoittavat kansalaisjärjestöjä ja niiden toimintaa;
16. vaatii, että Kazakstan panee kokonaisuudessaan täytäntöön Etyjin/ODIHR:n kansainvälisen vaalitarkkailuvaltuuskunnan 20. maaliskuuta 2016 pidetyistä vaaleista antamat suositukset, joiden mukaan maalla on vielä kosolti tehtävää täyttääkseen demokraattisia vaaleja koskevat Etyj-sitoumuksensa; kehottaa Kazakstanin viranomaisia välttämään riippumattomien ehdokkaiden toiminnan rajoittamista; kehottaa myös kunnioittamaan kansalaisten vaalioikeuksia;
17. pitää myönteisenä, että Kazakstan tekee yhteistyötä Venetsian komission kanssa, ja edellyttää, että viimeksi mainitun antamat erityisesti demokraattisia ja oikeudellisia uudistuksia koskevat suositukset pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön;

18. pitää myönteisinä käynnissä olevia hallinnollisia uudistuksia ja suosittelee jatkouudistuksia, joilla taataan aidosti riippumaton ja puolueeton oikeuslaitos ja tehokkaammat toimenpiteet korruption torjumiseksi kaikilla tasoilla; pyytää kuitenkin tehostamaan hallintoa ja toteuttamaan uudistuksia aidosti riippumattoman ja korruptoitumattoman oikeuslaitoksen avulla, takaamaan oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja puolustukseen ja toteuttamaan tehokkaampia toimia torjuttaessa korruptiota, järjestäytyntä rikollisuutta ja huumekauppaa; edellyttää keskeisten sosiaalialojen parantamista ja nykyaikaistamista ja investointeja niihin; kehottaa kiinnittämään enemmän huomiota syrjäisten alueiden ja suurimpien kaupunkien ulkopuolisten alueiden taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kehitykseen, sillä tämä on tärkeää maan pitkän aikavälin vakauden kannalta;
19. panee merkille nykyiset kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävään vuoropuheluun tarkoitetut foorumit; toteaa jälleen kerran olevansa huolissaan kansalaisjärjestöjä koskevasta lainsäädännöstä, joka heikentää niiden riippumattomuutta ja toimintakykyä; muistuttaa, että aktiivinen ja riippumaton kansalaisyhteiskunta on tärkeä Kazakstanin kestävän tulevaisuuden kannalta; kehottaa Kazakstanin viranomaisia takaamaan kaikissa olosuhteissa sen, että kaikki Kazakstanissa toimivat ihmisoikeusaktivistit ja kansalaisjärjestöt voivat toimia legitiimisti ihmisoikeuksien puolesta ilman kostotoimien pelkoa ja vapaana kaikista rajoituksista ja edistämään siten yhteiskunnan kestäväää kehitystä ja demokratian lujittamista; katsoo, että tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus merkitsee myös tehostettua tukea todellisen kansalaisyhteiskunnan kehitykselle ja kehottaa Kazakstanin viranomaisia toimimaan tämän mukaisesti ja kehottaa komissiota vauhdittamaan ohjelmia, joilla pyritään vahvistamaan ja lujittamaan riippumattomien kansalaisjärjestöjen toimintaa;
20. pyytää lopettamaan riippumattomien toimittajien, yhteiskunta-aktivistien, ammattiyhdistysjohtajien, ihmisoikeuksien puolustajien, opposition näkyvien edustajien ja muiden suorapuheisten henkilöiden oikeudellisen vainon, häirinnän ja vangitsemiset kostona heidän ilmaisunvapautensa ja muiden perusvapauksien käyttämisestä; toteaa, että tällainen ilmiö on yleistynyt parina viime vuotena; vaatii vapauttamaan välittömästi kaikki tällä hetkellä vankilassa olevat aktivistit ja poliittiset vangit ja palauttamaan heidän asemansa sekä poistamaan muilta liikkumista estävät rajoitukset; pyytää tekemään lopun väärinkäytöksistä, jotka koskevat Interpolin luovutusmenettelyjä, ja pyytää lopettamaan ulkomailla olevien opposition jäsenten häirinnän;
21. pitää myönteisenä, että vankilaan tuomittu tunnettu kazakstanilainen aktivisti ja Alga! -oppositiopuolueen johtaja Vladimir Kozlov päästettiin elokuussa 2016 ehdonalaaiseen vapauteen;
22. on huolissaan siitä, että tiedotusvälineiden vapautta, ilmaisunvapautta, yhdistymis- ja kokoontumisvapautta ja uskonnonvapautta tukahdutetaan muun muassa rajoittavalla lainsäädännöllä, painostamisella, sensuroinnilla ja syytteiden nostamisella aktivisteja vastaan; huomauttaa, että riippumattomien viestimien, blogistien ja yksittäisten kansalaisten sananvapaus on yleismaailmallinen arvo, joka on säilytettävä; suosittaa, että Kazakstanin lainsäädännössä noudatettaisiin Euroopan neuvoston normeja; panee merkille Kazakstanin ponnistelut parantaa maan kansainvälistä imagoa, kuten äskettäisissä EXPO-2017 -avajaisissa Astanassa voitiin havaita; huomauttaa kuitenkin, että nämä ponnistelut ovat ristiriidassa sen kanssa, että viime kuukausina on jatkuvasti

tukahdutettu eri mieltä olevia tahoja ja painostettu kansalaisyhteiskuntaa;

23. on huolissaan eräistä äskettäin uudistetun rikoslain ja rikosoikeudellista menettelyä koskevan lain säännöksistä, jotka rajoittavat sananvapautta; kannustaa Kazakstania tarkastelemaan kyseisiä säännöksiä uudelleen etenkin kunnianloukkauksen kriminalisoinnin yhteydessä;
24. korostaa, että tiedotusvälineiden vapaudella ja sananvapaudella on keskeinen merkitys demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien saavuttamisessa ja vakiinnuttamisessa; pitää valitettavana, että riippumattomien tiedotusvälineiden toimintaympäristö on tullut yhä vihamielisemmäksi; on huolissaan medialainsäädäntöä koskevasta esityksestä, koska sillä pyritään panemaan täytäntöön säännöt, joiden mukaan toimittajien olisi tarkistuttava tietonsa valtion viranomaisilla; kehottaa Kazakstanin viranomaisia perumaan tällaiset muutokset lainsäädäntöesityksestään ja varmistamaan journalistisen tutkinnan ja raportoinnin täysimääräisen riippumattomuuden; kehottaa lisäksi Kazakstanin viranomaisia pidättymään rajoittamasta pääsyä verkossa tai verkon ulkopuolella toimiviin, valtioon kriittisesti suhtautuviin tiedotusvälineisiin maan sisällä tai ulkomailla; pitää valitettavana, että myös kunnianloukkaukset katsotaan edelleen rikoksiksi Kazakstanissa, ja korostaa, että tästä on tullut ongelmallista maan ilmaisunvapauden suhteen; on huolissaan virkamiesten ja muiden julkisuuden henkilöiden käynnistämien kunnianloukkaukanteiden suuresta määrästä, mukaan lukien tapaukset, jotka koskevat maan harvoja uusia lähetystoiminnan harjoittajia ja muita verkkosivustoja, joilla on käsitelty hallituksen politiikkaa kielteisessä valossa ja joiden toiminta on myös keskeytetty rutiininomaisesti; toteaa kanteiden esittäjien olevan erityissuojeluksessa ja vaativan suuria korvauksia henkisistä kärsimyksistä, joita heille on aiheutunut korruptioväitteitä, väitettyjä väärinkäytöksiä ja muita heille epämiellyttäviä asioita koskevien artikkelien vuoksi;
25. kehottaa kääntämään kielteisen suuntauksen, joka ilmenee nykyisin tiedotusvälineiden vapauden, sananvapauden, yhdistymis- ja kokoontumisvapauden ja uskonnonvapauden saralla; suosittaa, että Kazakstanin lainsäädännössä noudatettaisiin Euroopan neuvoston normeja; panee tässä yhteydessä merkille, että vuodesta 2016 alkaen kaikkien Kazakstanin kansalaisjärjestöjen on lakisääteisesti kirjauduttava viranomaisten ylläpitämään rekisteriin ja annettava toiminnastaan vuosittain tietoa, joka sisällytetään kansalaisjärjestöjä koskevaan hallituksen tietokantaan; korostaa, että tällä toimella pyrittäneen edistämään alan avoimuutta; on kuitenkin huolissaan siitä, että uudet vaatimukset ovat lisäys jo nyt laajoihin raportointivelvoitteisiin, jotka koskevat hallituksesta riippumattoman sektorin raportointia valtiolle samaan aikaan, kun vaikuttaa siltä, että avoimuuspolitiikkaa sovelletaan suhteettomasti voittoa tavoittelemattomiin, hallituksesta riippumattomiin aloihin, sillä sitä ei sovelleta muihin oikeudellisiin yksiköihin; on huolissaan siitä, että rekisteröitymättämiin yhdistyksiin kuulumisen on kriminalisoitu ja että tietojen uuteen tietokantaan toimittamatta jättäminen tai paikkansapitämättömien tietojen antaminen voi johtaa järjestöille langettaviiin seuraamuksiin; pitää valitettavana, että oikeusistuimet voivat keskeyttää tai lopettaa rekisteröityjen julkisten yhdistysten toiminnan, jos ne rikkovat kansallista lainsäädäntöä, vaikka kyse olisi vain pienestä rikkomuksesta;
26. pitää huolestuttavana, että äskettäisten terrorisminvastaisten lakien, kuten terrorismista epäiltyjen kansalaisuuden peruuttamista koskevan lain, hyväksyminen saattaa johtaa

rauhanomaisen ja laillisesti toimivan poliittisen opposition tukahduttamiseen; kehottaa Kazakstanin viranomaisia pidättymään tällaisen lainsäädännön käyttämisestä sananvapauden, uskonnon- ja vakaumuksenvapauden tai oikeuslaitoksen riippumattomuuden rajoittamiseen tai opposition toiminnan kieltämiseen;

27. toteaa, että kesällä 2016 antamissaan Kazakstania koskevissa loppuhuomautuksissa YK:n ihmisoikeuskomitea ilmaisi huolensa väljästi muotoilluista rikoslain 174 artiklan, jossa kielletään yhteiskunnallisiin, kansallismielisiin tai muihin erimielisyyksiin kiihottaminen, ja 274 artiklan, jossa kielletään vääreksi tiedetyn tiedon levittäminen, säännöksistä ja niiden käytöstä ilmaisunvapauden ja muiden kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa (ICCPR) suojeltujen oikeuksien perusteettomaan rajoittamiseen; pitää valitettavana, että eräitä kansalaisyhteiskunnan aktivisteja ja toimittajia on syytetty ja tuomittu vankeuteen edellä mainitun rikoslain artiklan perusteella; toteaa, että luetteloon sisältyvät Max Bokajev ja Talgat Ajan, jotka saivat viisi vuotta vankeutta osallistumisestaan rauhanomaisiin maareformiprotesteihin Kazakstanissa keväällä 2016; kehottaa Kazakstanin hallitusta vapauttamaan heidät kaikki ja luopumaan heitä vastaan nostetuista syytteistä;
28. kehottaa Kazakstania tarkistamaan vuonna 2014 annettua ammattiyhdistyksiä koskevaa lakia ja vuonna 2015 annettua työlakia, jotta niitä mukautettaisiin ILO:n normeihin; muistuttaa Kazakstania siitä, että sen on noudatettava täysin ILO:n sääntöjen noudattamista seuraavan komitean (vuosina 2017, 2016 ja 2015) hyväksymiä päätelmiä;
29. pitää valitettavana, että Kazakstanin riippumattomien kauppajärjestöjen liitto (CITUK) lakkautettiin tammikuussa 2017 tuomioistuimen päätöksellä sillä perusteella, ettei sen asema ollut vuonna 2004 annetun maan ammattiliittoja koskevan rajoittavan lain mukainen; muistuttaa Kazakstanin viranomaisia tarpeesta taata riippumaton ja puolueeton oikeuslaitos ja mahdollistaa todellinen yhteiskunnallinen vuoropuhelu myös edistämällä riippumattomien ammattijärjestöjen, kuten CITUKin ja siihen kuuluvien järjestöjen, olemassaoloa ja toimintaa; viittaa ILO:n sääntöjen noudattamista seuraavan komitean kesäkuussa 2017 antamiin päätelmiin Kazakstanin tilanteesta; pitää valitettavana, että oikeus totesi CITUKin puheenjohtajan Larisa Harkovan 25. heinäkuuta 2017 syylliseksi kavallukseen ja petoksiin, jotka liittyvät ammattiyhdistysten varojen käyttöön, ja toteaa, että syytteet katsotaan perusteeltaan poliittisiksi; pitää valitettavana, että tuomioistuin langetti hänelle mielivaltaisesti neljän vuoden liikkumisvapauden rajoituksen 100 tunnin yhdyskuntatyön lisäksi sekä viiden vuoden kiellon toimia johtavissa asemissa julkisissa yhdistyksissä; vaatii Kazakstania perumaan tuomion ja luopumaan häntä vastaan nostetuista syytteistä;
30. pitää valitettavana, että huhtikuussa ja toukokuussa 2017 kaksi muuta ammattiyhdistysjohtajaa, Nurbek Kushakbajev ja Amin Jelusinov, tuomittiin kahdeksi ja puoleksi vuodeksi vankilaan myös poliittisiksi katsottujen rikossyytteiden vuoksi; toteaa, että kolmen ammattiyhdistysjohtajan saamat tuomiot ovat isku maan riippumattomalle ammattiyhdistystoiminnalle;
31. ottaa huomioon Kazakstanin monietnisen ja moniuskontoisen luonteen ja korostaa, että on suojeltava vähemmistöjä ja niiden oikeuksia, erityisesti kun on kyse oman kielen käyttämisestä, uskonnon- tai vakaumuksenvapaudesta, syrjimättömyydestä ja yhdenvertaisista mahdollisuuksista; pitää myönteisenä Kazakstanin eri yhteisöjen

rauhanomaista yhteiseloä;

32. kehottaa tarkistamaan EU:n ja Kazakstanin vuotuista ihmisoikeusvuoropuhelua, jotta siitä voidaan tehdä tehokkaampi ja tulossuuntautuneempi; kehottaa Kazakstanin viranomaisia sitoutumaan täysimääräisesti EU:n ja Kazakstanin vuotuisen ihmisoikeusvuoropuheluun sekä muihin foorumeihin, jotta voidaan saavuttaa todellista edistystä maan ihmisoikeustilanteessa samalla, kun kiinnitetään erityistä huomiota yksittäisiin tapauksiin; muistuttaa, että on taattava kansalaisyhteiskunnan osallistuminen näihin vuoropuheluihin ja kuulemisiin;
33. painottaa jatkuvan osallistumisen tarvetta YK:n ihmisoikeusneuvoston (UNHRC) yleistä määräaikaisarviointia koskevassa syklissä, etenkin kun on kyse ihmisoikeusneuvoston suositusten täytäntöönpanosta;
34. edellyttää Kazakstanin noudattavan YK:n kidutuksen vastaisen komitean suosituksia ja kidutusta käsittelevän YK:n erityisraportoitijan vuonna 2009 antamia suosituksia;
35. pitää valitettavana, että Kazakstan on UNHRC:n pyynnöistä huolimatta toistaiseksi kieltäytynyt riippumattomasta kansainvälisestä tutkimuksesta, joka koskisi Žanaozenin tapahtumia vuonna 2011;
36. pitää myönteisenä, että maa pyrkii liittymään useampaan Euroopan neuvoston yleissopimukseen;
37. pitää valitettavana, että Kazakstan ei ole Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön osapuoli tai allekirjoittajavaltio ja kehottaa sitä allekirjoittamaan perussäännön ja liittymään siihen;

Kansainväliset suhteet, alueellinen yhteistyö ja maailmanlaajuiset haasteet

38. pitää myönteisenä Kazakstanin rakentavaa yhteistyötä kansainvälisissä suhteissa, koska se edistää merkittävästi rauhaa ja vakautta niin alueellisella kuin koko maailman tasolla; toteaa, että esimerkkeinä tästä ovat Iranin ydinsopimusta koskevien neuvottelujen edesauttaminen, Astanassa käydyt eri osapuolten väliset neuvottelut kattavan ratkaisun löytämiseksi Syyrian sodan lopettamiseen, Ukrainan konfliktia koskevat diplomaattiset toimet ja maan tekemä aloite vuorovaikutusta ja luottamusta herättäviä toimia Aasiassa edistävän konferenssin järjestämiseksi; kannustaa Kazakstania jatkamaan rakentavaa tehtäväänsä kansainvälisellä näyttämöllä; pitää tässä yhteydessä myönteisenä, että maa on edellyttänyt aseellisen konfliktin vaiheittaista lopettamista ydinaseiden leviämisen estämisellä ja aseistariisunnalla ja että maa on tehnyt aloitteen ydinaseettoman maailman luomista koskevasta yleismaailmallisesta julistuksesta; pitää erityisen ilahduttavana Kazakstanin päätöstä olla liittymättä Venäjän EU:n maataloustuotteille asettamaan maahantuontikieltoon ja pitää tätä konkreettisenä ja kannustavana merkinä maan halukkuudesta lujittaa vuoropuhelua ja yhteistyötä EU:n kanssa;
39. panee merkille Kazakstanin geostrategisen merkittävyyden ja osoittaa ymmärtämystä maan monitahoista, ystävällisiin ja ennustettaviin suhteisiin pyrkivää ulkopoliittikkaa kohtaan, mukaan lukien ensisijaisena tavoitteena hyvien naapurussuhteiden kehittäminen ja tasapainottaminen Venäjän, Kiinan, Kazakstanin kanssa yhteiset rajat jakavien Keski-Aasian valtioiden ja muiden kumppaneiden, kuten Yhdysvaltojen ja

EU:n, kanssa;

40. toteaa, että Kazakstan on merkittävä toimija ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, etenkin kun otetaan huomioon maan rooli maailmanlaajuisessa ydinaseriisunnassa ja turvallisuusasioissa ja sen vaihtuva jäsenyys YK:n turvallisuusneuvostossa 2017–2018;
41. panee merkille Da'eshin ja muiden YK:n turvallisuusneuvoston nimeämien terroristijärjestöjen Kazakstanille aiheuttaman turvallisuusuhan; panee merkille, että Lähi-idässä on suuri määrä Kazakstanin kansalaisia on Lähi-idässä vierastaistelijoina; toteaa, että Kazakstanin epävakaus saattaa lisääntyä Afganistanissa käynnissä olevan konfliktin vuoksi, sillä se saattaa lisätä uskonnollista ääriajattelua, huumekauppaa ja terrorismia; suosittaa yhteistyön tiivistämistä väkivaltaisten ääriliikkeiden ja terrorismin torjunnassa ja korostaa, että ensisijaisesti olisi puututtava radikalisoitumisen perimmäisiin syihin; toteaa, että tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 13 artiklassa keskitytään terrorismin vastaisiin toimenpiteisiin ja sillä on tärkeä tehtävä erityisesti nykyisessä kansainvälisessä ympäristössä;
42. toteaa Kazakstanin kuuluvan kaikkiin tärkeimpiin alueellisiin järjestöihin; pitää Kazakstanin kansainvälistä mainetta, jota se on äskettäin saavuttanut toimiessaan niinkin erilaisten kansainvälisten järjestöjen johdossa kuin Etyj, Islamilaisten maiden yhteistyöjärjestö (OIC), Itsenäisten valtioiden yhteisö, Shanghaiin yhteistyöjärjestö ja kollektiivisen turvallisuuden sopimusjärjestö, hyvänä lähtökohtana yhteiselle toimille, joilla pyritään vakauttamaan Keski-Aasian alueen turvallisuustilanne ja löytämään monenvälisiä ratkaisuja maailmanlaajuisiin haasteisiin; pitää tässä yhteydessä myönteisinä Kazakstanin selkeitä toteamuksia siitä, että sen Euraasian talousunionin jäsenyys ei vaikuta suhteiden lujittamiseen EU:n kanssa;
43. suosittaa, että EU jatkaisi Keski-Aasian alueellisen yhteistyön tukemista etenkin oikeusvaltioperiaatteen, luottamusta lisäävien toimenpiteiden, vesi- ja resurssihuollon, rajavalvonnan, vakauden ja turvallisuuden saralla; kannattaa tässä yhteydessä Kazakstanin toimia hyvien naapuruussuhteiden edistämiseksi ja sen tulevaa asemaa alueen vakauden takaajana; vaatii kaikkien etujen mukaista kestävää Keski-Aasian ratkaisua vesihuoltoon sekä energia- ja turvallisuuskysymyksiin;
44. toteaa, että Kazakstan on Keski-Aasian alueen johtava voima; kehottaa Kazakstania käyttämään tätä asemaa perustana myönteiselle yhteistyölle alueellisten naapureidensa kanssa ja ryhtymään toimiin alueyhteistyössä etenemiseksi;

Kestävä kehitys, energia ja ympäristö

45. pitää myönteisenä Kazakstanin tammikuussa 2017 julkistamaa kolmatta nykyaikaistamisstrategiaa, jolla pyritään maailman 30 kehittyneimmän maan joukkoon;
46. pitää myönteisenä, että sopimuksessa on lavennettu raaka-aineita ja energiaa koskevan yhteistyön lukua, sillä se tarjoaa suuret mahdollisuudet EU:n energiaturvallisuuden edistämiseen; muistuttaa, että Kazakstanilla on merkittävä rooli EU:n energiatoimittajana; kehottaa EU:ta aktiivisempaan energiayhteistyöhön ja lisäämään vuoropuhelua Kazakstanin ja muiden Keski-Aasian maiden kanssa EU:n energiaturvallisuuden lujittamiseksi;

47. pitää myönteisenä ilmastonmuutosyhteistyötä koskevan luvun sisällyttämistä tehostettuun kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen; kehottaa EU:ta jatkamaan yhteistyötä Kazakstanin hallituksen kanssa tukemalla sitä innovatiivisen ja kestäväen ympäristöpolitiikan määrittelemisessä ja kehittämisessä; muistuttaa, että ihmisen aiheuttaman maailman kahden tuoisimman ympäristökatastrofin, eli Araljärven kuivumisen ja Neuvostoliiton ydinkoealueen Semeysä/Semipalatinskissa, seuraukset vaikuttavat merkittävästi Kazakstaniin; kehottaa komissiota tehostamaan tukeaan Kazakstanin viranomaisille sekä teknisellä että taloudellisella tasolla, jotta voidaan parantaa huomattavasti Araljärven vesistöalueen vesihuoltoa ja vesiensuojelua Araljärven säilymistä koskevan kansainvälisen rahaston toimintaohjelman avulla ja kehittää tehokas toimintasuunnitelma entisen ydinkoealueen puhdistamiseksi; on tyytyväinen Kazakstanin osallistumiseen vapaaehtoiseen kumppanuusohjelmaan ”Vihreä silta”; katsoo, että se tarjoaa vakaan ja pitkän aikavälin perustan vihreille investoinneille ja uusien teknologioiden ja innovaatioiden siirrolle, jotta voidaan siirtyä hiilivapaaseen energiayhteiskuntaan;
48. korostaa, että Kazakstanin mittavien luonnonvarojen louhintaan ja jalostamiseen on sovellettava ekologisesti kestäväen kehityksen periaatteita; pitää tässä yhteydessä myönteisenä, että maa noudattaa kaivos- ja kaivannaisteollisuuden avoimuutta koskevan aloitteen normeja;

Kauppa ja talous

49. muistuttaa EU:n olevan maan ensimmäinen kauppa- ja investointikumppani ja muistuttaa, että Kazakstan on EU:n tärkein kauppakumppani Keski-Aasiassa; toivoo, että näitä suhteita voimistetaan edelleen; toteaa, että 80 prosenttia Kazakstanin viennistä EU:hun muodostuu öljystä ja kaasusta; toistaa, että on tärkeää monipuolistaa enemmän maan EU:n kanssa käymää kauppaa; korostaa, että kauppa ja ihmisoikeudet voivat vahvistaa myönteisesti toinen toistaan, kun niitä harjoitetaan oikeusvaltioympäristössä; muistuttaa, että elinkeinoelämällä on tärkeä rooli ihmisoikeuksien, demokratian ja yritysten yhteiskuntavastuun edistämistä koskevien myönteisten kannustimien tarjoajana; huomauttaa, että globaalit arvoketjut edistävät keskeisten kansainvälisten työelämää, ympäristöä ja ihmisoikeuksia koskevien sekä sosiaalisten normien vahvistamista, mihin kuuluu myös työterveyttä ja -turvallisuutta koskevien toimenpiteiden, koulutusmahdollisuuksien ja riippumattomien laitosten perustaminen ja vahvistaminen sekä korruption vähentäminen;
50. pitää myönteisenä, että Kazakstan liittyi 1. tammikuuta 2016 Maailman kauppajärjestöön (WTO), mikä edisti maan talouden ja hallinnon nykyaikaistamista; panee merkille, että Kazakstanin talous perustuu suurelta osin raaka-aineiden ja hiilivetyjen hyödyntämiseen ja vientiin; toivoo, että talouden monipuolistamista – jossa EU:lla voisi olla merkittävä rooli – ja maan uudistamista koskeva kunnianhimoinen ohjelma, johon sisältyvät muun muassa julkishallinnon ammattimaistaminen ja korruptiontorjuntatoimenpiteiden käyttöönotto, pannaan kokonaisuudessaan käytännössä täytäntöön; kehottaa erityisesti komissiota avustamaan Kazakstania, jotta sen taloudesta voidaan tehdä ympäristöystävällinen ja kestävä;
51. panee merkille, että Kazakstan on sitoutunut vapauttamaan täysin pääoman liikkuvuuden suorien investointien muodossa, ja pitää valitettavana, että tehostetun

kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen kauppaa ja liiketoimintaa koskeva osasto ei sisällä korruption vastaisia määräyksiä; on sitä mieltä, että valvottaessa sopimuksen täytäntöönpanoa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä ja korruptiota koskeviin kysymyksiin, jotta vältetään rahanpesuriskin lisääntyminen;

52. pitää myönteisenä, että Kazakstan aikoo päättäväisesti noudattaa tehostettuun kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen ja Maailman kauppajärjestöön liittyviä velvoitteitaan ja täyttää ne, mikä on tullut esiin tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ensimmäisenä soveltamisvuotena; kehottaa Kazakstania täyttämään tehostetusta kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta johtuvat tekijänoikeuksia koskevat velvoitteensa alueellista raukeamista koskevan järjestelyn pohjalta;
53. kehottaa Kazakstania mukauttamaan tuontitariffinsa täysin WTO-velvoitteisiinsa ja kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen liittyviin velvoitteisiinsa Euraasian talousunionin jäsenyydestään huolimatta, jotta se välttää suuret korvausmaksut WTO-kauppakumppaneille;
54. kehottaa Kazakstania liittymään yhdenmukaiseen eläinlääkinnälliseen tietojärjestelmään (Traces-järjestelmä), jotta voidaan ottaa käyttöön tehokkaita terveys- ja kasvinsuojelutoimia (SPS), ja käyttämään EU:n ja Kazakstanin kahdenvälisiä SPS-todistuksia;
55. panee merkille tehostetussa kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa vahvistetun julkisia hankintoja koskevan yleisen viisivuotisen siirtymäajan ja rakennusalaan koskevan kahdeksan vuoden siirtymäajan ja odottaa, että näiden siirtymäaikojen päätyttyä kauppa lisääntyy; toteaa, että julkiset hankinnat ovat tärkeä Kazakstanin julkisen politiikan väline;
-
- ◦
56. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, EU:n Keski-Aasian erityisedustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Kazakstanin hallitukselle ja parlamentille.

KANSAINVÄLISEN KAUPAN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

ulkoasiainvaliokunnalle

johon sisältyy päätöslauselmaesitys, joka ei liity lainsäädäntöön, esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä unionin puolesta (2017/2035(INI))

Valmistelija: David Borrelli

EHDOTUKSET

Kansainvälisen kaupan valiokunta pyytää asiasta vastaavaa ulkoasiainvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. tukee tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemistä Kazakstanin kanssa, sillä se päivittää kauppaa koskevia määräyksiä ja perustuu WTO:n jäsenyydestä aiheutuviin velvoitteisiin ja WTO:n määräyksiin; korostaa, että on erittäin tärkeää tiivistää EU:n ja Kazakstanin poliittisia ja taloudellisia suhteita sekä kauppasuhteita kansainvälisiin arvoihin, kuten WTO:n velvoitteisiin, tehtyjen yhteisten sitoumusten pohjalta; painottaa EU:n merkitystä Kazakstanille ja sitä, että EU myötävaikuttaa merkittävällä tavalla Kazakstanin talouden kehityksen ja monipuolistamisen tukemiseen; panee merkille, että tämä antaa EU:lle merkittävän mahdollisuuden vaikuttaa ihmisoikeustilanteen parantamiseen erityisesti työelämän normien osalta; varaa sen vuoksi oikeuden kehottaa komissiota ja neuvostoa keskeyttämään sopimuksen soveltamisen, jos ihmisoikeuksia rikotaan räikeästi;
2. panee merkille, että EU on Kazakstanin tärkein kauppaa- ja investointikumppani; katsoo, että talouden monipuolistuminen ja vapautuminen, investoinnit tutkimukseen, yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen ja kestäväan kehitykseen, korruption torjunta ja avautuminen tuotannollisille, todellisille ja kestäville ulkomaisille suorille investoinneille voisivat olla merkittäviä välineitä kaupan ja taloussuhteiden kehittämiseksi ja vahvistamiseksi entisestään tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen yleisten periaatteiden laajemmassa kehityksessä; kehottaa Kazakstanin viranomaisia noudattamaan kansainvälisiä normeja, erityisesti niitä, jotka liittyvät rahanpesun torjuntaan, veronkiertoon ja veron välttelyyn; kehottaa komissiota jatkamaan ponnistelujaan Kazakstanin viranomaisten auttamiseksi panemaan tehostettu

kumppanuus- ja yhteistyösopimus tehokkaasti täytäntöön näillä aloilla, kehittämään vertailuarvoja täytäntöönpanoa varten ja laatimaan tehokkaan ja kattavan mekanismin, jolla parlamentti, komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH) voivat yhdessä valvoa koko tehostettua kumppanuus- ja yhteistyösopimusta; toteaa, että sääntelyn lähentämisellä on tärkeä rooli kahdenvälisen kauppasuhteiden kehittämisen edistämisessä;

3. panee merkille, että Kazakstanin talous perustuu suurelta osin raaka-aineiden ja hiilivetyjen hyödyntämiseen ja vientiin; katsoo, että tehostetulla kumppanuus- ja yhteistyösopimuksella olisi autettava Kazakstania monipuolistamaan talouttaan ympäristöystävällisellä ja kestäväällä tavalla;
4. pitää myönteisenä Kazakstanin talouden ja hallinnon nykyaikaistamista, joka pohjautuu siihen, että maa liittyi 1. tammikuuta 2016 Maailman kauppajärjestöön (WTO) ja toimii sen kauppaja- ja ympäristökomitean puheenjohtajana;
5. panee merkille, että Kazakstan on sitoutunut vapauttamaan täysin pääoman liikkuvuuden suorien investointien muodossa, ja pitää valitettavana, että tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen kauppaa ja liiketoimintaa koskeva osasto ei sisällä korruption vastaisia määräyksiä; on sitä mieltä, että valvottaessa sopimuksen täytäntöönpanoa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä ja korruptiota koskeviin kysymyksiin, jotta vältetään rahanpesuriskin lisääntyminen;
6. pitää myönteisenä, että Kazakstan aikoo päättäväisesti noudattaa tehostettuun kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen ja Maailman kauppajärjestöön liittyviä velvoitteitaan ja täyttää ne, mikä on tullut esiin tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ensimmäisenä soveltamisvuotena; kehottaa Kazakstania täyttämään tehostetusta kumppanuus- ja yhteistyösopimuksesta johtuvat tekijänoikeuksia koskevat velvoitteensa alueellista raukeamista koskevan järjestelyn pohjalta;
7. kehottaa Kazakstania mukauttamaan tuontitariffinsa täysin WTO-velvoitteisiinsa ja kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen liittyviin velvoitteisiinsa Euraasian talousunionin jäsenyydestään huolimatta, jotta se välttää suuret korvausmaksut WTO-kauppakumppaneille;
8. kehottaa Kazakstania liittymään yhdenmennyyn eläinlääkinnälliseen tietojärjestelmään (Traces-järjestelmä), jotta voidaan ottaa käyttöön tehokkaita terveys- ja kasvinsuojelutoimia (SPS), ja käyttämään EU:n ja Kazakstanin kahdenvälisiä SPS-todistuksia;
9. on tyytyväinen Kazakstanin osallistumiseen vapaaehtoiseen Vihreä silta - kumppanuusohjelmaan; katsoo, että se tarjoaa vakaan ja pitkän aikavälin perustan vihreille investoinneille ja uusien teknologioiden ja innovaatioiden siirrolle, jotta saavutetaan hiilivapaa yhteiskunta;
10. panee merkille tehostetussa kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa vahvistetun julkisia hankintoja koskevan yleisen viisivuotisen siirtymäajan ja rakennusalaan koskevan

kahdeksan vuoden siirtymäajan ja odottaa, että näiden siirtymäaikojen päätyttyä kauppa lisääntyy; toteaa, että julkiset hankinnat ovat tärkeä Kazakstanin julkisen politiikan väline;

11. kehottaa neuvostoa ja komissiota käyttämään EU:n kaikkia mahdollisuuksia jatkaa Kazakstanin viranomaisten kannustamista ja avustamista heidän pyrkimyksissään panna tehokkaasti täytäntöön ILO:n keskeiset yleissopimukset sekä varmistamaan, että ihmisoikeuksia, hyvää hallintoa, oikeusvaltion periaatetta ja yhdistymisvapautta, mukaan lukien ammattijärjestöjen vapaus, rooli ja jäsenyys, sekä lakko-oikeutta kunnioitetaan; muistuttaa, että ihmisoikeudet, työoikeudet mukaan luettuina, ovat tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen olennainen osa; kehottaa komissiota käynnistämään viipymättä sopimuksen kauppaa ja kestäväää kehitystä koskevan luvun mukaisen riitojenratkaisumekanismien.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	25.9.2017
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 28 -: 1 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikienė, Tiziana Beghin, Santiago Fisas Ayxelà, Eleonora Forenza, Karoline Graswander-Hainz, Heidi Hautala, France Jamet, Bernd Lange, David Martin, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Alessia Maria Mosca, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Viviane Reding, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Hannu Takkula, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Edouard Ferrand, Agnes Jongerius, Sajjad Karim, Sander Loones
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	Massimiliano Salini, Bogdan Brunon Wenta

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

28	+
ALDE	Hannu Takkula, Marietje Schaake
ECR	Emma McClarkin, Jan Zahradil, Sajjad Karim, Sander Loones
EFDD	Tiziana Beghin, William (The Earl of) Dartmouth
GUE/NGL	Anne-Marie Mineur, Eleonora Forenza, Helmut Scholz
PPE	Bogdan Brunon Wenta, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Iuliu Winkler, Laima Liucija Andrikienė, Massimiliano Salini, Santiago Fisas Aixelà, Tokia Saïfi, Viviane Reding
S&D	Agnes Jongerius, Alessia Maria Mosca, Bernd Lange, David Martin, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Karoline Graswander-Hainz, Sorin Moisă
Verts/ALE	Heidi Hautala

1	-
ENF	France Jamet

1	0
ENF	Edouard Ferrand

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : tyhjää

0 : abstention

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	10.10.2017
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 47 -: 3 0: 6
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Francisco Assis, Goffredo Maria Bettini, Mario Borghesio, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Lorenzo Cesa, Andi Cristea, Georgios Epitideios, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Janusz Korwin-Mikke, Eduard Kukan, Ilhan Kyuchyuk, Ryszard Antoni Legutko, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Alex Mayer, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Clare Moody, Javier Nart, Demetris Papadakis, Alojz Peterle, Tonino Picula, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Jaromír Štětina, Charles Tannock, Miguel Urbán Crespo, Ivo Vajgl, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Anders Primdahl Vistisen, Boris Zala
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Laima Liucija Andrikiienė, Raffaele Fitto, Ana Gomes, Rebecca Harms, Liisa Jaakonsaari, Urmas Paet, Miroslav Poche, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Helmut Scholz, Traian Ungureanu
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (200 art. 2 kohta)	Heidi Hautala, Răzvan Popa, Gabriele Preuß

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

47	+
ALDE	Ilhan Kyuchyuk, Javier Nart, Urmas Paet, Jozo Radoš, Ivo Vajgl, Hilde Vautmans
ECR	Raffaele Fitto, Ryszard Antoni Legutko, Charles Tannock, Geoffrey Van Orden, Anders Primdahl Vistisen
PPE	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Laima Liucija Andrikienė, Elmar Brok, Lorenzo Cesa, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Eduard Kukan, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Alojz Peterle, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Traian Ungureanu, Jaromír Štětina
S&D	Francisco Assis, Goffredo Maria Bettini, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Ana Gomes, Liisa Jaakonsaari, Alex Mayer, Clare Moody, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Miroslav Poche, Răzvan Popa, Gabriele Preuß, Boris Zala
Verts/ALE	Rebecca Harms, Heidi Hautala, Barbara Lochbihler

3	-
EFDD	James Carver
NI	Georgios Epitideios, Janusz Korwin-Mikke

6	0
ENF	Mario Borghezio
GUE/NGL	Sabine Lösing, Sofia Sakorafa, Helmut Scholz, Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Klaus Buchner

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää